

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lipca 2019 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił odwołującemu K. N. (1) prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego za okres od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2019 r. W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wskazał, że odwołujący wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Zaznaczył, że odwołujący w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy świadczył pracę na rzecz płatnika składek, tj. na rzecz (...) FINANSE S.A., z którym miał zawartą umowę zlecenia, na podstawie której od dnia 26 marca 2019 r. miał świadczyć na jej rzecz usługi, co organ ustalił w oparciu o dane z Centralnego Rejestru Ubezpieczonych (decyzja – k.13 akt rentowych)

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł K. N. (1). Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim nie podejmował żadnych czynności zarobkowych w ramach stosunku łączącego go ze spółką, gdyż był chory. Dodał, że narzędzie pracy do wykonywania obowiązków wynikających z zawartej ze spółką (...) umowy w postaci tabletu zostało mu przekazane dopiero w trzecim tygodniu maja przez kierownika J. W.. Podkreślił, że jedynym powodem zawarcia ze spółką umowy w marcu 2019 r. była potrzeba rezerwacji miejsca pracy w celu jej wykonywania po zakończeniu zwolnienia chorobowego (odwołanie – k. 3).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie w całości, nadto o zasądzenie od odwołującego się na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i dopuszczenie dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach rentowych. W uzasadnieniu stanowiska organ powołał się na argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 8 - 9).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. N. (1) z zawodu ślusarz, zatrudniony był w (...) oddziale przy ul. (...) w S. od 4 września 2019 r. do 31 marca 2019 r. na podstawie umowy o pracę jako kurier. Z tego tytułu podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, w tym ubezpieczeniu chorobowemu.

Niesporne, a nadto dowód: przesłuchanie K. N. (1) w charakterze strony – k. 17 – 18, pismo ZUS z dnia 8 lipca 2019 r. – K. 10 akt rentowych.

W dniu 14 marca 2019 r., jeszcze podczas zatrudnienia w (...), K. N. (2) podpisał umowę o oświadczenie usług z (...) Finanse S.A. z siedzibą w P..

K. N. (1) podpisał umowy w tym terminie, aby zarezerwować stanowisko doradcy klienta w (...) Finanse S.A., na którym akurat był wakat. Informacje o możliwości podjęcia współpracy z ww. spółką (...) otrzymał od swojej matki będącej długoletnim pracownikiem spółki obecnie na stanowisku zastępcy kierownika.

Na podstawie umowy zawartej na czas nieokreślony z (...) Finanse S.A. K. N. (1) miał zająć stanowisko doradcy klienta. Strony Z umowy wynikało, że usługa określona w umowie będzie świadczona od dnia 26 marca 2019 r. Do obowiązków K. N. (1) miało należeć świadczenie usług polegające na pobieraniu rat pożyczek od pożyczkobiorców, z którymi spółka zawarła uprzednio umowy pożyczki, jak również udzielanie pożyczek. Wynagrodzenie z tytułu wykonywania umowy o świadczenie usług spółka miała wypłacać w odstępach tygodniowych, a jego wysokość stanowiła procentowa prowizja od zgromadzonych środków pieniężnych przez danego doradcę. Głównym narzędziem pracy K. N. (1) był firmowy tablet, który umożliwiał dostęp bazy danych klientów spółki. Urządzenie to było elementem koniecznym, aby praca mogła być wykonywana.

W okresie od 19 marca 2019 r. do 30 marca 2019 r. bezpośrednio poprzedzającym rozwiązanie umowy o pracę K. N. (1) przebywał na zwolnieniu lekarskim. Na kolejnym zwolnieniu lekarskim przebywał od 31 marca 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2019 r. W czasie zwolnienia K. N. (1) nie wykonywał pracy na rzecz pracodawcy jak i nie świadczył usług z tytułu zawartej ze spółką (...) S.A. umowy.

Świadczenie usług na rzecz (...) Finanse S.A. przez K. N. (1) nie było możliwe do dnia 7 maja 2019 r., w którym protokolarne przekazano mu sprzęt służbowy w postaci tabletu, będącego podstawowym dla realizacji postanowień umowy narzędziem pracy. Przekazania dokonał kierownik zespołu doradców J. W..

Od zawarcia umowy ze spółką w dniu 14 marca 2019 r. do 7 maja 2019 r. K. N. (1) nie świadczył usług dla spółki i nie otrzymywał wynagrodzenia.

Pierwsze wynagrodzenie z tytułu zawartej umowy o świadczenie usług doradztwa klienta K. N. (1) otrzymał za miesiąc maj 2019 r. i wynosiło ono 637,86 zł brutto.

Obecnie K. N. (1) nie świadczy usług dla spółki (...) S.A. i zatrudniony jest w firmie (...) na podstawie umowy zlecenia.

Dowód: przesłuchanie K. N. (1) w charakterze strony k. 17 – 18, umowa o świadczenie usług z dnia 14 marca 2019 r. k. 4 – 5, zaświadczenie o zarobkach z dnia 19 lipca 2019 r. k. 6, protokół przekazania k. 7, zaświadczenie o zarobkach z dnia 19 lipca 2019 r. k. 6

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się zasadne.

Stan faktyczny sprawy ustalony został w oparciu o dowody z dokumentów, których prawdziwość i rzetelność sporządzenia nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Również i Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania wiarygodności przedłożonych dokumentów, przez co były one miarodajne dla podjęcia rozstrzygnięcia w sprawie. Podstawą ustalenia stanu faktycznego były także zeznania odwołującego K. N. (1), które Sąd w całości uznał za wiarygodne jako spontaniczne, konsekwentne i jasne.

Przedmiotem rozpoznania niniejszej sprawy było prawo odwołującego do zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego za okres od dnia 1 kwietnia 2019 r. do dnia 30 kwietnia 2019 r.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1368 zwanej dalej ustawą zasiłkową) zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Należy zauważyć, że zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonym w razie niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, a więc jego funkcja substytutu zarobku polega na zabezpieczeniu środków niezbędnych do utrzymania w okresie trwania choroby. Taką zasadniczą funkcję spełnia zasiłek chorobowy w okresie trwania tytułu ubezpieczenia chorobowego. Prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia jest natomiast wyjątkiem od ogólnej zasady przysługiwania prawa do zasiłku chorobowego w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Odwołanie się do funkcji i celu prawa do zasiłku chorobowego, udzielanego po przekroczeniu okresu objętego składką, pozwala na stwierdzenie, że w kontekście ogólnych zasad nabywania prawa do zasiłku chorobowego, jest on świadczeniem wyjątkowym, przysługującym tylko osobom nie podlegającym ubezpieczeniu, i to z tytułu zdarzeń nie objętych ryzykiem ubezpieczenia chorobowego. Ryzyko, które ustawodawca zdecydował się finansować bez ekwiwalentu w składce, zostało ogólnie ujęte jako niezdolność do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia i przy tym podlega

szczególne określone reżimowi przesłanek, kiedy zasiłek chorobowy po ustaniu tytułu ubezpieczenia społecznego, nie przysługuje – wskazanych w art. 13 omawianej ustawy.

Wspólną cechą przyczyn wyłączających prawo do zasiłku wskazanych w art. 13 ustawy zasiłkowej jest istnienie innych źródeł dochodów z ubezpieczenia społecznego (emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy), z Funduszu Pracy (zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek lub świadczenie przedemerytalne) bądź z własnej kontynuowanej lub podjętej działalności zarobkowej (dochód z tej działalności lub zasiłek chorobowy z tytułu kontynuowanej równolegle lub nowej aktywności zawodowej, nabyty na ogólnych zasadach). We wszystkich tych przypadkach wypłata zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia byłaby sprzeczna z ratio legis omawianej regulacji, która sprowadza się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów (H. Pławucka, glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/2001, OSP 2002, z. 12, poz. 599). Uzasadnieniem wszystkich przyczyn wyłączających prawo do zasiłku jest więc okoliczność, że dotyczą one sytuacji, gdy osoba niezdolna do pracy ma już inne źródło utrzymania.

Przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej posługuje się przesłanką „kontynuacji działalności zarobkowej” lub „podjęcia działalności zarobkowej”. Ustawa przy tym nie definiuje pojęcia działalności zarobkowej. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych także pojęcia tego nie wyjaśnia. Wykładnia pojęcia działalności zarobkowej poprzez porównanie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 z art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej – przewidującego utratę prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia, w razie wykonywania pracy zarobkowej lub niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania zwolnienia lekarskiego – prowadzi do wniosku, że zakres przedmiotowy pojęcia "działalności zarobkowej" jest szerszy od pojęcia "praca zarobkowa" i obejmuje różne formy prowadzenia działalności, w ramach której ubezpieczony uzyskuje dochód. Inaczej mówiąc, działalność zarobkowa to działalność stanowiąca źródło dochodu z tytułu własnej pracy, niezależnie od podstawy jej wykonywania. Należy przy tym przyjąć, że jest to tego rodzaju działalność zarobkowa, która stanowi tytuł do ubezpieczenia społecznego, a więc czyni zbędną ochronę ubezpieczeniową z tytułu poprzedniej, zakończonej działalności. W brzmieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 działalność zarobkowa stanowi tytuł do objęcia obowiązkowo lub dowolnie ubezpieczeniem chorobowym. W myśl art. 3 ust. 1 ustawy zasiłkowej przez pojęcie tytułu ubezpieczenia chorobowego należy rozumieć zatrudnienie lub inną działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na zasadach dobrowolności w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tytułem ubezpieczenia chorobowego jest więc prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, zatrudnienie, służba lub inna praca zarobkowa, z których uzyskuje się dochód, także jest wykonywanie czynności w ramach umowy o świadczenie usług czy umowy zlecenia. Nawiązanie takiego stosunku daje podstawę do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Zgodnie bowiem z art. 11 ust 2 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity – Dz. U. z 2017 r., poz. 1778) dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10, w tym wskazane w pkt 4 osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej osoby o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami" oraz osobami z nimi współpracującymi. Przy tym stosowanie do brzmienia art. 13 pkt 2 powołanej ustawy osoby wykonujące pracę na podstawie umowy zlecenia podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu w okresach od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia jej rozwiązania lub wygaśnięcia, a także dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W niniejszym postępowaniu niespornym było, iż niezdolność ubezpieczonego do pracy powstała w trakcie pracowniczego ubezpieczenia chorobowego i trwała bez przerwy, również po ustaniu tego tytułu ubezpieczenia. Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiło prawo K. N. (1) do zasiłku chorobowego za okres od 1 kwietnia 2019 r. do 30 kwietnia 2019 r. wobec podjęcia przez niego, zdaniem organu, w dniu 26 marca 2019 r. działalności zarobkowej na rzecz (...) Finans S.A.

W ocenie Sądu organ błędnie ocenił stan faktyczny w niniejszej sprawie.

Podkreślenia wymaga to, że skarżący zawarł umowę o świadczenie usług z (...) Finanse S.A. już w marcu 2019 r. wyłącznie dla rezerwacji miejsca pracy w celu jej wykonywania w przyszłości. Zdecydował się zawrzeć umowę na podstawie informacji o terminalnym charakterze oferty współpracy, uzyskanej od swojej matki pracującej w spółce na stanowisku zastępcy kierownika. Odwołujący się do wykonywania pracy na podstawie tej umowy musiał posiadać sprzęt, który zapewniłby mu dostęp do bazy danych klientów spółki. Wynagrodzenie za wykonane usługi miało natomiast charakter prowizyjny. Ponieważ odwołujący do aż do maja 2019 r. nie wykonywał tej umowy, pierwsze wynagrodzenie otrzymał dopiero za miesiąc maj 2019 r. Do dnia 7 maja 2019 r. odwołujący nie był w posiadaniu tabletu będącego podstawowym narzędziem pracy i tym samym dopiero po tej dacie mógł rzeczywiście świadczyć usługi na rzecz spółki.

Odwołujący się zatem aż do maja 2019 r. nie wykonywał żadnych czynności związanych z zawartą umową o świadczenie usług i nie otrzymywał wynagrodzenia. Pierwsze wynagrodzenie z tytułu umowy o świadczenie usług odwołujący otrzymał dopiero za miesiąc maj 2019 r. Wynosiło ono 637,86 zł brutto.

Po analizie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd doszedł do przekonania, że choć umowa o świadczenie usług została zawarta w dniu 14 marca 2019 r., to faktycznie wykonywana zaczęła być dopiero w maju 2019 r., a więc zarówno w trakcie trwania stosunku pracy jaki i po rozwiązaniu umowy o pracę ubezpieczony nie podejmował działalności zarobkowej stanowiącej tytuł do objęcia go dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym.

Istotą umowy o świadczenie usług zawartej pomiędzy stronami było bowiem oferowanie przez odwołującego usług polegających na zawieraniu umów pożyczek z klientami oraz przyjmowaniu spłat należności pożyczek uprzednio zaciągniętych. Dokonywanie powyższych czynności było możliwe jedynie w ramach dostępu do bazy danych klientów spółki i przy wykorzystaniu przekazanego odwołującemu sprzętu służbowego w postaci tabletu, do przekazania którego doszło w dniu 7 maja 2019 r. Do tej daty odwołujący był fizycznie pozbawiony możliwości podjęcia działalności zarobkowej na rzecz spółki.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie doszło do spełnienia przesłanek z art. 13 ustawy zasiłkowej. W związku z niezdolnością ubezpieczonego do pracy nie doszło do faktycznego podjęcia działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ustawy. Umowa o świadczenie usług została zawarta przez niego z tą spółką w celu zapewnienia możliwości pracy w przyszłości. Dodatkowo ubezpieczonemu do dnia 7 maja 2019 r. nie przekazano narzędzi pracy umożliwiających mu wykonywanie postanowień zawartej umowy. Potwierdziły to również przedstawione w sprawie zaświadczenia o uzyskanym zarobku za poszczególne miesiące pracy, z których wynikało w sposób niebudzący wątpliwości, że ubezpieczony w okresie spornym nie otrzymał wynagrodzenia, a więc nie świadczył usług na rzecz spółki.

Mając na względzie tak ustalony stan faktyczny Sąd uznał, że nie było podstaw do pozbawienia ubezpieczonego prawa do świadczeń na podstawie art. 13 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z 12 lipca 2018 r. w ten sposób, że przyznał K. N. (1) prawo do zasiłku chorobowe za okres od 1 kwietnia 2019 r. do 30 kwietnia 2019 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

(...)